95. ROCZNICA BITWY WARSZAWSKIEJ

W dniach 13-15 sierpnia 1920 roku miała miejsce najważniejsza bitwa wojny polsko-bolszewickiej 1919-1921, która zadecydowała o zachowaniu niepodległości Polski oraz zatrzymała rozprzestrzenienie się rewolucji bolszewickiej na Europę Zachodnią. Bitwa ta, zwana BITWĄ WARSZAWSKĄ, została uznana za 18. przełomową bitwę w historii świata.

Kielce również wzięły udział w walce z nadchodzącym zagrożeniem. Od początku 1919 roku w walkach prowadzonych na froncie wschodnim uczestniczył I batalion 25 P.P., w skład którego wchodzili mieszkańcy Ziemi Kieleckiej. W styczniu 1920 roku do wojska powołano kolejne roczniki mieszkańców Kielecczyzny. Po 10 lipca 1920 roku na terenie całego kraju powstały Komitety Obrony Państwa. Kieleckiemu Komitetowi przewodniczył Tomasz Kostuch. Głównym zadaniem Komitetów było organizowane ochotniczego zaciągu do wojska. Ochotnikami mogli być wszyscy zdolni do służby wojskowej od 17 do 42 roku życia. Do koordynowania działalności tej organizacji utworzono w Kielcach Radę Obywatelskiego Wojewódzkiego Wykonawczego Komitetu Obrony Państwa, na czele którego stanął adwokat Eugeniusz Nawroczyński. Do obrony Ojczyzny wzywali także przedstawiciele duchowieństwa.
Pomocą służyła też Straż Obywatelska. W skali województwa przewodził jej sędzia Józef Niepokoyczycki. Zadaniem Straży było utrzymywanie porządku oraz ochrona mienia państwowego. Egzystencję mieszkańców Kielc w warunkach wojennych komplikowała też potrzeba przyjęcia uchodźców ze wschodu, którzy zmuszeni byli opuścić swoją ziemię rodzinną. Do Kielc trafiły między innymi rodziny kolejarzy z Tarnopola. Pomocy rannym i uciekinierom, ewakuowanym z terenów, na których toczyły się działania wojenne, udzielali członkowie Czerwonego i Białego Krzyża. Na rzecz walczących z wrogiem wojsk polskich mieszkańcy Kielc i całego województwa zorganizowali również zbiórkę jednorazowej daniny. Na rzecz wojska przekazywano oprócz broni datki pieniężne, odzież oraz biżuterię.
Bezpośrednie działania wojenne ominęły Kielecczyznę, lecz w walkach 1920 roku uczestniczyło około 15 tys. jej mieszkańców, również młodzieży szkolnej, członków Związku Harcerstwa Polskiego.
Gdy 18 października 1920 roku froncie polsko-sowieckim wstrzymano działania wojenne marszałek Józef Piłsudski zwracając się do żołnierzy powiedział: Zrobiliście Polskę mocną, pewną siebie i swobodną. Możecie być dumni i zadowoleni ze spełnienia swego obowiązku. Kraj, co w dwa lata potrafi wytworzyć takiego żołnierza, jakim wy jesteście, może spokojnie patrzeć w przyszłość.

Celem prezentowanej wystawy jest ukazanie wybranych źródeł do dziejów wojny polsko-rosyjskiej 1920 roku, znajdujących się w zasobie Archiwum Państwowego w Kielcach, jakimi między innymi są: rozkazy, instrukcje, sprawozdania oraz najdobitniej nawołujące do obrony Ojczyzny - afisze i druki ulotne.